

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 39

Fylke: Nordland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Bodin

Emne: Høgtidsmat

Bygdelag: Loding

Oppskr. av: Lore Bernt. Koalnes

Gard:

(adresse): Tverlandet

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Delvis

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

husmor fru Berntine Johansen

SVAR

A. Fødselen.

1. Det var og er skikk.
2. Det var så forskjellig.
Slektinger kom ofte i lag.
3. Ja. Ellers kunne det bli samme slags mat de forskjellige kom med.
4. De kom gjerne fem dager etter fødselen.
5. De kom bare en gang.
6. Rømmegrøt & middagsmat):
fiskeboller, gøtthader, fiskepanner
& kaker. (Nå er det helst kaker.)
8. Maten hadde de i store kanner
eller fat. De kunne også sette maten
i en klop eller bare en klette ting
i et kuytte.
9. De sa sengemat eller barseng-
mat.
10. Det var nok helst kona sjøl
som gikk med sengematen.
11. Mannen kunne være med
kona si dersom det var til
stekt, hun gikk med mat.

12. Sendingsfolket fikk traktemang
Kaffe og vafler og kaker. Traktemanglet
var det samme enten det var gutt
eller jente.

13. Det var visst noen steder de
sa sengermatkomme.

14. Nei.

15. En gikk til alle.

16. Til for ca. 15-20 år siden.

17. Ja, en liten gave kunne bli
gitt, f. eks. et par strømper, en tute
eller et par sokker.

18. Gaver brukes vel nå også.

19. Ja. De som var med var fadder-
ne og familien på begge sider.

20. Nei.

21. Nei.

22. Nei.

23. Det er ikke slik nå heller.

B. Fødselsdag.

24. Fødselsdagen ble feiret både
for barn og voksne, men i for-
holdsvist beskjedne former.

25. Det er så forskjellig.

26. Slekt og venner ble og blir bedt.

Det hender også at ubetdne kommer
for å gratulere med dagen særlig
dersom det er folk i ledende still-
inger som fyller år.

27. Der er skikk å gi gave på
fødselsdager. Det er som regel
betdne gjester som gir gave.
Men også andre ikke betdne

3
kunne slå seg sammen og gi en
gave til en høyt og verd mann
eller kvinne f. eks. en forening,
et lag el. l.

28. Rei.

29. Det er dringler, bløtkaker med
eller uten lys, andre kaker, kaffe
og sjokolade.

c. Konfirmasjon.

30. I våre bygder var det slik at
konfirmasjonsforberedelsen ble holdt
på kirkestedet fire eller fem uker
i sammenheng om sommeren
(v. høsten) slik at konfirmasjonen
ble holdt først i juli eller sist i
juni. Presten undertviste da gjerne
om formiddagen og klokkeren om
ettermiddagen. De konfirmanter
som ikke kom hjem og det
var de fleste, ble innlosjet på
kirkestedet og var bare hjemme
i helgene. Det kunne ofte være
mange konfirmanter innlosjet
i samme hus. Konfirmasjons-
kveldene reiste så foreldrene
til kirkestedet og konfirmasjons-
festen ble holdt i de hjem der kon-
firmantene bodde. Når så slekt og
venner kom til kirken konfirma-
sjonskveldene, ble de budt på kaffe
før de gikk i kirken. Dette i Skjerstad
i Salten og sikkert mange andre
steder i Nord Norge. Konfirmanter

4
ne gikk i prosisjon for prestegarden
he kirken med prest og klokker i
spissen mens klokkene ringte.

31. ja, se nr. 30. Etter de kom
heim konfirmasjonsmandagen
hadde de ofte selskap om kvelden.

32. Slekt og venner ble best og så
loveren dersom det hövde så.

33. Nei.

34. ja. De som er bundne gir. Og så
andre slektinger og venner
som bor langt unna og som
derfor ikke har høve å bare til
stede.

35. Laks- og eller steik til middag.
Dessert.

D. Bryllup.

36. ja. Forlovelseskalas.

38. Bryllupsaften når gjestene kom,
var det godt gjerne rommegraut,
kaffe med safran leser og gomme i
midnattstida til krys i midnatts-
tida i flatsenger over hele låvegolvet
(om sommeren). Om høsten var det
vel oppe på loftet de la seg i flatsenger.
Bryllupsdagen: frokost i netida,
da var det leser og gomme i mat-
vis og annen mat. Det var å rulle
seile til kirkestedet, og veien var
lang ofte. Derfor måtte en ha
kirkenmat med seg, kaffe kokte
de på Skjerstad.

Til middag var det fiskeboller
steik og svistergraut he dessert.

J

Kaffe med kaker i sekstida om
ettermiddagen. Tie kvelden var det
torrmat.

2. bryllupsdagen hadde de gjerne
resten eller første dagen. De kunne
også ha jernk nær til midt dags.

39. De hadde gjerne med seg et
fat eller en tallerken gomme.
Den skulle helst være lys med
rosiner i og ströde med kanel.
De kunne også ha fløyte med seg.

40. ja. De hadde heimmøer som
var "krina": krotta med trespader.

41. Det hendte nok dersom det var
fattigelig for brüdefolket.

47. Det må være ytterst sjelden. Nå
har de bryllupene en lørdag om
helst.

48. Det hender ofte en har bryllup
på hotell.

49. Det kan hende nå, men det hendte
aldri før i tiden.

50. Var det ikke bryllupslag, var det
ingen bryllupsgaver.

51. Det var litt forskjellig.

6. Gravøl.

52. Slekt, naboeer og venner. En
leat dem muntlig. Kona og mannen
fra hver gård ble gjerne best.

53. En dag. Måltidene var frokost,
middag og kveld.

54. Der ble serveret ved langbord.

55. Vites ikke.

56. Nei.

57. På bedehuset.

58. De hadde sendingene med seg.
Det kunne være med, gjerne, en
kjøttull.

59. Nei.

61. Det var ingen forskjell.

62. Nei.

65. En har frokost for gravferden,
middag og kvelds ettermiddag.

66. Der myktes ikke alkohol.

67. Nei.

69. En begynte å overføre dødsfall i
avisene for ca. 30-40 år siden